

AKTIVITETER FRA FAFO ØSTFORUM

[Tidligere seminarer](#)

Presentasjoner fra Fafo Østforums årskonferanse. Presentasjonene fra konferansen "Ti år etter EU-utvidelsen - norsk

arbeidslivspolitik mot 2020" finner du i [her](#). Hva så man for seg i 2004 – og hva vet man nå? Oppsummering på arbeidslivet.no. (30.04.14). [Les mer](#)

Kronikk: Grenser for fri bevegelse? Ti år etter EUs østutvidelse er én ting klart: svaret på Europas arbeidslivsutfordringer er

ikke å stenge grensene. Dette skriver Fafos seniorforskere Jon Erik Dølvik og Line Eldring i en kronikk i Klassekampen (29.04.14) [Les kronikken](#)

Nyhets saker om konferansen

Språk er nøkkelen. Arbeidsinnvandringen fra Øst-Europa er mye større enn antatt i 2004. Fafo Østforum har i løpet av tiårsperioden forsket og publisert og arrangert konferanser om temaene, og på jubileumskonferansen var alle parter i arbeidslivet invitert for å debattere. Og ett tema gikk igjen i flere bolker: Språkopplæring (Fri Fagbevegelse, 29.04.14). [Les mer](#)

Blir mer og grovere sosial dumping. Omfanget og grovheten i utnyttelsen av utenlandsk arbeidskraft blir bare verre og verre, ifølge advokat Rune Berg hos Fri rettshjelp. Han mener det i dag langt på vei er fritt fram for useriøse aktører innenfor flere – og stadig nye – bransjer. På gårsdagens Fafo Østforumkonferanse ble det også pekt på hvordan lønnsdumping på sikt kan svekke kompetansen i ulike bransjer. (Dagsavisen, 30.04.14). [Les mer](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING

[Temaside om allmenngjøring](#)

Krav om allmenngjøring førte til forhandlingsbrudd. Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening (FHL) nektet å godta NNNs krav om allmenngjøring av fiskeindustrioverenskomsten. Dermed bringes oppgjøret inn for Riksmekleren (Fri Fagbevegelse, 30.04.14). [Les mer](#)

Krever allmenngjøring av elektrooverenskomst. LO sender krav om allmenngjøring av landsoverenskomsten for elektrofag (LOK) til tariffnemda. - Frem til 2007 var denne tariffavtalen allmenngjort for Oslo og Akershus. Nå vil LO at allmenngjøringen skal gjelde over alt. (Fri Fagbevegelse, 28.04.14). [Les mer](#)

Arbeidsmarkeds kriminalitet: useriøsitet og sosial dumping

Regjeringen vil bekjempe arbeidslivskriminalitet. Myndighetene er glade for samarbeidstiltak for å bekjempe arbeidslivskriminalitet, men mener den viktigste aktøren er næringslivet sjøl. - Næringslivet må få bedre kontroll og rutiner for å avdekke useriøse aktører, sa Hans J. Røsjorde (Frp), statssekretær i Justisdepartementet, da han åpnet en tverretattlig konferanse om arbeidslivskriminalitet. (Fri Fagbevegelse, 05.05.14) [Les mer](#)
Les også: [Rørende enighet mellom LO og NHO](#) (Fri Fagbevegelse, 06.05.14) [Riksadvokaten: Arbeidsmarkeds kriminalitet skal etterforskes bedre enn før](#) (Dagsavisen, 07.05.14)

NHO ønsker tiltak mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Useriøse aktører er en trussel mot de seriøse, sier NHO-direktør Svein Oppegaard. Nå ønsker NHO tiltak fra regjeringen. Rådet er å være selektiv i virkemidlene man bruker for å treffe de bransjene det gjelder (Klassekampen, 02.05.14). [Les mer](#)

Se også: [Arbeidstilsynet jakter på useriøse aktører i bygg og anlegg og renhold](#) (Ledernett, 07.05.14)

Ny rapport fra Arbeidstilsynet: Høyere risiko for utenlandske arbeidstakere.

Utenlandske arbeidstakere utsettes for større risiko på arbeidsplassen enn sine norske kolleger. Det viser en ny undersøkelse blant inspektører som jobber med sosial dumping i Arbeidstilsynet (Arbeidstilsynet, 01.05.14). [Les mer](#)

[Her finner du undersøkelsen](#)

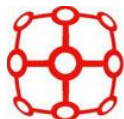
Les også: [Arbeidstilsynet: – Vi har fått et A-lag og et B-lag i norsk arbeidsliv](#) (NRK, 01.05.14)

- **Useriøse aktører brer om seg.** Arbeidstilsynet har i sitt innspill til departementsutvalget mot økonomisk kriminalitet (DEPØK) sendt et brev spekket med advarsler om forholdene i norsk arbeidsliv. Tilsynet advarer mot mer organiserte og systematiserte kriminelle nettverk innen arbeidslivet. Nettverkene består ifølge Arbeidstilsynet både av utenlandske og norske arbeidstakere og virksomheter. (NRK, 11.04.14) [Les mer](#)

Forbrukere kan risikere straffeansvar.

- Man bør reagere på at steinleggerne kommer og ringer på, og man må sjekke om de er MVA-registrert. Man skal også sjekke om arbeiderne har ID-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Hvis ikke dette er på plass kan forbrukeren risikere straffeansvar, sier skattekrimsjef Jan-Egil Kristiansen. (Dagbladet, 12.04.14) [Les mer](#) Se også: [Skatt Vest åttvarar mot useriøse steinleggjarar](#) (Fjordabladet, 18.04.14)

EL & IT tar kampen mot sosial dumping inn i lønnsoppgjøret.

EL & IT Forbundet ønsker at en større del av lønna til fagarbeidere og arbeidstakere uten fagbrev skal være sentrale tillegg, og en mindre andel som følge av lokale tillegg. Kravene må ses i sammenheng med forbundets engasjement mot økonomisk kriminalitet, svart arbeid og sosial dumping, ifølge forbundsleder Hans O. Felix (Fri Fagbevegelse, 09.04.14). [Les mer](#)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

Billig utenlandsk arbeidskraft setter lærlingordningen i fare. Fortsetter trenden, vil det om få år være mangel på norske fagarbeidere. - Norske malere og jernbindere er i ferd med å forsvinne. Det er fare på sikt for murere dersom vi ikke fokuserer på yrkesfag med lærlingordninger, sier Boye Ullmann i Fellesforbundet. (Dagsavisen, 22.04.14) [Les mer](#)

Styrking av arbeidsinnvandreres rettigheter.

EUs ministerråd bekreftet 14. april 2014 et kompromiss med Europaparlamentet om styrking av rettighetene til arbeidere som benytter seg av retten til fri bevegelse over landegrensene. (Europalov, 14.04.14) [Les mer](#)

Nord-Norge trenger massiv arbeidsinnvandring. Nord-Norge har et enormt potensial for å øke sysselsettingen de neste tiårene, men landsdelen mangler arbeidskraft. Det betyr at veksten kan bli vanskelig å realisere uten en massiv arbeidsinnvandring. I 2030 vil 40 prosent av dagens arbeidsstokk være gått av. (High North News, 11.04.14) [Les mer](#) Les rapporten [Framtid i nord](#) (Nærings- og fiskeridepartementet, kommunal- og moderniseringsdepartementet, klima- og miljødepartementet, 2014)

BYGGENÆRINGEN

Høy vekst i arbeidsledigheten i bygg- og anleggsbransjen. Tall fra NAV viser at det er flest arbeidsledige innen bygg og anlegg, og veldig mange av de arbeidsledige er ufaglært arbeidskraft. Sjeføkonom i Prognosesenteret, Kjell Senneset, mener at den økende ledigheten i bransjen først og fremst skyldes høy arbeidsinnvandring. (ESTATE Nyheter, 05.05.14) [Les mer](#)

Støre: - Frykter for byggenæringens fremtid. I dagens Adresseavisen sier Jonas Gahr Støre (Ap) han frykter for fremtiden til norsk bygg- og anleggsbransje. Dårlig rekruttering, sosial dumping og kriminelle

entreprenører er årsakene. (Byggeindustrien, 10.04.14) [Les mer](#)

Språkvansker gir dødsfare. Omlag en tredjedel av arbeidsstokken i byggenæringen er utlendinger. En utenlandsk arbeider har 30 prosent større sjanse for å bli drept på jobb og er utsatt for 50 prosent flere ulykker. Mye av årsaken er språk- og kommunikasjonsproblemer. (Byggfakta, 11.04.14) [Les mer](#)

LUFTFART

Etterlyser offentliggjøring av utredning om sosial dumping i luftfarten.

Da Stortinget i januar diskuterte sosial dumping i luftfarten, viste samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen til at et utvalg har utredet norsk luftfart i en globalisert tid, og at utvalgets utredning ville foreligge i februar. - Når vil denne rapporten bli offentliggjort?, spør stortingsrepresentant Lise Christoffersen (A). (Stortinget, 07.05.14) [Les mer](#)

TRANSPORT

Aksjonsdag mot sosial dumping og kabotasje. 3. mai ble det aksjonert mot kabotasje, sosial dumping og svart arbeid innen godstransport.

Dette er en del av en felles nordisk

aksjon mellom Norsk Transportarbeiderforbund (NTF), 3F i Danmark og Svensk Transportarbeiderforbund.

(NTF, 22.04.14) [Les mer](#) Se også: [Aksjonerer mot sosial dumping](#) (NRK Rogaland, 03.05.14)

Innlegg: - Norsk Transportarbeiderforbunds fortrinnsrett på havnearbeid er ulovlig. - Norsk Transportarbeiderforbund har gjennom tariffavtalen Rammeavtalen for havnene skaffet seg fortrinnsrett til lossing og lasting ved 27 havner i Norge. Denne fortrinnsretten er ulovlig i henhold til en betenkning fra professor dr. juris Erling Hjelmeng ved Universitetet i Oslo. LO og NHO bør derfor gripe inn, skriver advokat Nicolay Skarning i dette innlegget. (Dagsavisen, 14.04.14) [Les mer](#)

ANDRE NYHETER

Regjeringens arbeidsprogram for EU/EØS-saker i 2014. Regjeringen skriver at arbeidsinnvandringen fra EØS-området har bidratt til å øke produksjons-

kapasiteten og fleksibiliteten i økonomien, men samtidig ført til økte utfordringer med å sikre et anstendig arbeidsliv. Videre understrekes at det er viktig med en løpende vurdering av hvilken virkning arbeidsinnvandring kan ha på lang sikt med hensyn til press på norske velferdsordninger. Regjeringen vil vurdere tiltak som begrenser og stanser trygdeeksport. (Europaportalen, 11.04.14) [Les mer](#) Last ned [Regjeringens arbeidsprogram for EU/EØS-saker i 2014](#)

Polakkene vil helst bli hjemme. De færreste polakker drømmer om jobb i Vest-Europa. Det viser en meningsmåling – et såkalt Eurobarometer – utført i samtlige 28 EU-land for EU-Kommisjonen. Men til tross for begrenset utfordring, så arbeider om lag 1,5 millioner polakker i utlandet. (Ugebrevet A4, 29.04.14) [Les mer](#)

Dansk LO-skepsis til allmenngjøring. Dansk fagbevegelse, med unntak av det lille Malerforbundet, ønsker ikke noen form for allmenngjøring av tariffavtaler slik det er åpning for å gjøre i Norge. Dansk LOs "[UgebrevetA4](#)" bringer et intervju med LO-økonom, Jan-Erik Støstad om de norske ordningene mot sosialdumping. (LO Brussel / UgebrevetA4, 10.04.14) [Les mer](#)

Danmark: Fagbevegelsen kritiserer regjeringen. Et nytt EU-direktiv pålegger Danmark å innføre solidaransvar i byggebransjen. Men fagbevegelsen mener at måten direktivet skal implementeres i Danmark, gjør det alt for lett for virksomhetene å slippe fra solidaransvaret. Den danske regjeringen legger opp til at hovedentreprenøren kan slippe solidaransvar hvis han har sikret at underentreprenøren i første ledd er registrert i Registret for Udenlandske Tjenesteydelser (RUT). (Ugebrevet A4, 15.04.14) [Les mer](#)

FrP vil skjære ned på norsk trygdeeksport til utlandet. Fremskrittspartiet vil skjære ned på norsk trygdeeksport til utlandet. Samtidig skal partiet vurdere hvordan trygdebyråkratiet kan forenkles for nordmenn som bor ute. På spørsmål om det kan bli mulig å forskjellsbehandle for eksempel en uføretrygdet nordmann som har bosatt seg i Spania og en polakk skadet i Norge som nå mottar tilsvarende trygd i sitt hjemland, svarer Frp-nestleder Per Sandberg: – Det er det arbeidsminister Robert Eriksson nå arbeider med å få klarhet i. (Dagens Næringsliv, 28.04.14) [Les mer](#)

Greske arbeidsvandrere er mest opptatt av andre lands velferdsgoder. Grekere skiller seg markant ut som det folkeferd som har mest oversikt over andre EU-lands sosiale goder. Polakker, rumenere og bulgarere derimot er ikke særlig opptatt av eksempelvis dagpenger og barnetrygd når de tar arbeid i utlandet, viser EU-måling. (Ugebrevet A4, 29.04.14) [Les mer](#)

Sveits åpner grensene for kroater. Sveitsiske myndigheter vil nå slippe inn arbeidere fra EUs nyeste medlemsland Kroatia. Avgjørelsen ses på som et forsøk på å blidgjøre EU etter immigrasjonskrangelen. (Fædrelandsvennen / NTB-Reuters, 30.04.14) [Les mer](#)

Kroatia er fra 12. april 2014 en del av EØS-området. Selv om EØS-utvidelsesavtalen som ble undertegnet av EU, Norge, Island, Liechtenstein og

Kroatia 11. april må ratifiseres i nasjonale parlamenter, er partene blitt enige om foreløpig anvendelse av avtaleverket. Regjeringen har besluttet å ikke benytte seg av retten i avtalen til å begrense arbeidsinnvandringen fra Kroatia. Avtaledokumentene er tilgjengelige på [EFTA-sekretariatets nettside](#). ([Europalov](#), 13.04.14) Se også: [Kroatia med i EØS](#) (Europaportalen, 11.04.14)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no